

RAPORT Z BADAŃ
ZAGROŻENIE
PRZESTĘPCZOŚCIĄ W BYDGOSZCZY

BADANIE PRZEPROWADZONE PRZEZ STUDENTÓW
KIERUNKU ADMINISTRACJA

RAPORT Z BADAŃ

Temat badań: Zagrożenie przestępczością w Bydgoszczy

STRESZCZENIE

Przedstawienie wyników badań ankiety dotyczącej zagrożenia przestępczością w Bydgoszczy. Została ona zrealizowana przez Koło Naukowe Prawa Karnego Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Ankieta została wypełniona przez 200 osób. Mieszkańcy Bydgoszczy mogli wypowiedzieć się, które z osiedli Bydgoszczy są najbardziej niebezpieczne i jakie przestępstwa są według nich najczęściej popełniane oraz co należy zrobić, aby poprawić stan zagrożenia przestępczością w Bydgoszczy. Z wyników badań można również dowiedzieć się czy według mieszkańców Bydgoszczy miasto to jest bezpieczne w przeciwieństwie do innych miast.

WPROWADZENIE

Celem niniejszego artykułu jest omówienie zagrożenia przestępczością w Bydgoszczy. Poniższa część artykułu została poświęcona analizie wyników badań własnych nad zagrożeniem przestępczością w Bydgoszczy. Metodą wykorzystaną w badaniu jest sondaż, a techniką gromadzenia informacji ankieta. Technika ta polega na wydrukowaniu lub przesłaniu elektronicznie kwestionariuszy ankiet do osób z różnego przedziału wiekowego z prośbą o ich wypełnienie i oddanie/odesłanie. W projekcie badawczym został wykorzystany dobór próby losowy, gdzie ankiety zostały przekazane losowej grupie osób, które mają wypowiedzieć się na wspomniany wyżej temat.

PRZEGLĄD LITERATURY

1. Gardocki L., *Prawo karne*, Warszawa 2017, s. 50.
2. Oczkowski T., [w:] *Kodeks karny. Komentarz.*, komentarz do art. 278 Kodeksu karnego, red. R. Stefański, Legalis 2019.
3. Wiak K., [w:] *Kodeks karny. Komentarz.*, komentarz do art. 158 Kodeksu karnego, red. A. Grześkowiak, Legalis 2019.

PROCEDURA

Ankieta została wypełniona przez 200 mieszkańców Bydgoszczy. Została ona przeprowadzona w formie internetowej jako formularz w google.

WYNIKI

Bydgoszcz w przeprowadzonym badaniu jest uważana za miasto bezpieczne. Pojawiają się w nim co prawda różnego rodzaju przestępstwa, jednak ich poziom i skala nie wywołują wśród mieszkańców głosów, że Bydgoszcz to miasto niebezpieczne, niespokojne.

Najistotniejszymi przestępstwami, na które służby powinny zwrócić szczególną uwagę są: wypadki komunikacyjne i prowadzenie samochodu pod wpływem alkoholu, znęcanie się, rozpijanie małoletnich, bójki oraz kradzieże.

PODSUMOWANIE

Skuteczne zwalczanie przestępczości wymaga zdolności patrzenia na problem z różnych stron. Przestępczość kryminalna, ekonomiczna powoduje duże straty i budzi niepokój wśród społeczności. Nie tylko w naszym kraju, ale i w całym świecie przestępczość szeroko rozumiana stanowi jeden z poważniejszych i podstawowych problemów.

Wyniki przeprowadzonych badań pozwolą uświadomić mieszkańców i służby (np. Policję, straż miejską) o poziomie zagrożenia poszczególnymi przestępstwami w mieście Bydgoszczy, a także wzbudzą czujność wszystkich Bydgoszczan, gdyż celem jest jeden i wspólny dla wszystkich mieszkańców – sprawić, aby Bydgoszcz była miastem bezpiecznym, z jak najmniejszą liczbą przestępstw.

SZCZEGÓŁOWE OPRACOWANIE PRZEPROWADZONYCH BADAŃ PRZEZ KOŁO NAUKOWE PRAWA KARNEGO

Przestępczość w miastach to bardzo poważny problem dla ich mieszkańców jak i do działających tam firm. Jednak działania niektórych samorządów są niewystarczające, aby w danym mieście żyło się bezpiecznie. Najczęściej w polskich miastach dochodzi do kradzieży z włamaniem (17,1%), rozboje (16%), zabójstwa (7,5%), znęcanie się nad osobą najbliższą (6,3%), alimenty (4%) - wskazuje Służba Więzienna w raporcie o stanie bezpieczeństwa w Polsce w roku 2016¹.

Respondenci mieli możliwość wypowiedzenia się na temat tego czy w Bydgoszczy jest bezpiecznie, jakie przestępstwa są najczęściej według nich popełniane oraz co można zrobić by poprawić bezpieczeństwo na terenie miasta. Bydgoszcz zamieszkuje ponad 350² tysięcy mieszkańców (stan na 2018 r.), co powoduje, że miasto to zalicza się do średnich miast w Polsce.

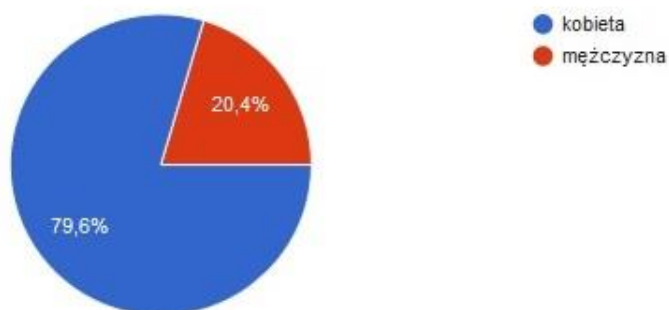
W badaniu wzięło udział 200 osób, z czego 159 (79,5%) to kobiety a 41 (20,5%) to mężczyźni. Procentowy udział ankietowanych malał wraz z wiekiem. Najchętniej odpowiadały młode osoby łącznie aż 76% w wieku od 18 do 25 lat, następnie 20% w wieku od 25 do 40 lat oraz 4% w wieku powyżej 40 lat. Najliczniejsza grupa stanowiąca aż 68%, która uczy się/studiuje. Respondentów aktywnych zawodowo lub pracujących na pełen etat jest 31%, najmniej liczną grupą są osoby, które nie są aktywne zawodowo stanowią one zaledwie 1% wszystkich badanych.

¹ <https://archiwumbip.mswia.gov.pl/download/4/31673/RaportostaniebezpieczenstwawPolscew2016roku.pdf> (dostęp: 09.04.2020 r.).

² https://bydgoszcz.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_kujawsko-pomorskie/portrety_miast/miasto_bydgoszcz.pdf. (dostęp: 09.04.2020 r.).

Płeć:

201 odpowiedzi

Wykres 1. **Płeć respondentów.**

Ankietowani mieli wskazać na jakim osiedlu Bydgoszczy mieszkają. Najczęściej wskazywanymi osiedlami przez ankietowanych (od najczęściej zamieszkiwanych do najmniej) są: Śródmieście, Osiedle Leśne, Błonie, Wyżyny, Bartodzieje, Kapuściska, Bielawy, Osowa Góra, Bocianowo, Wilczak, Opławiec, Okole, Skrzetusko, Jachcice, Fordon, Glinki, Miedzyń, Wzgórze Wolności, Flisy. Poniższy wykres przedstawia to szczegółowo.

Dzielnica Bydgoszczy, której Pani / Pan mieszka w tej chwili:

187 odpowiedzi

Bartodzieje
Śródmieście
Szwederowo
Fordon
Bielawy
Śródmieście
Wyżyny
Skrzetusko
Kapuściska

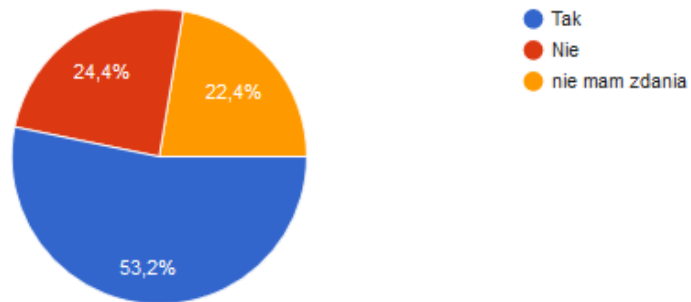
Odpowiedzi respondentów w zakresie **dzielnicy w Bydgoszczy, w której mieszkają w momencie wypełnienia ankiety.**

Następne pytanie dotyczyło odpowiedzi, czy według Respondentów Bydgoszcz jest miastem bezpiecznym znaczna część ankietowanych bo ponad 53,5% deklaruje, iż uważa, że jest to miasto bezpieczne. 24,5% respondentów twierdzi, że Bydgoszcz nie jest bezpieczna a 22% nie ma zdania na ten temat.

Kolejne pytanie zawarte na poniższym wykresie dotyczy odpowiedzi na pytanie, czy Pani/Pana zdaniem w Bydgoszczy występuje duże zagrożenie przestępczością?

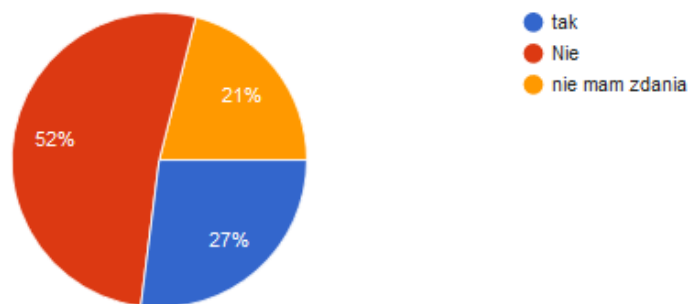
Czy Bydgoszczy jest miastem bezpiecznym?

201 odpowiedzi

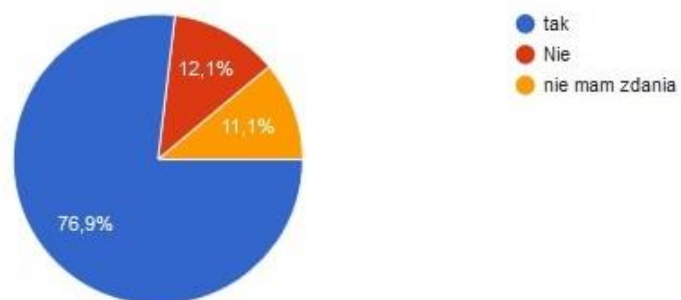
Pani / Pana zdaniem w Bydgoszczy występuje duże zagrożenie przestępczością?

200 odpowiedzi

Czy miejsce, w którym Pan(i) mieszka (dzielnica, osiedle, wieś), można nazwać bezpiecznym i spokojnym?

199 odpowiedzi

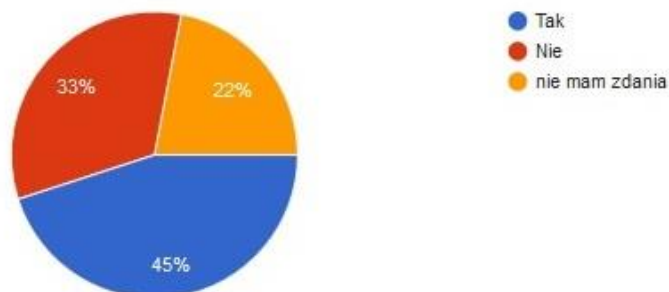

W odpowiedzi na pytanie które osiedle Bydgoszczy jest Pani/Pana zdaniem najbardziej niebezpieczne oraz czym to się przejawia ankietowani wskazywali więcej osiedli niż jedno. Aż 47 badanych wskazało Śródmieście jako najbardziej niebezpieczne osiedle w Bydgoszczy. Na kolejnym miejscu plasuje się Londynek, które zostało wskazane przez 44 osoby. Kolejnym osiedlem jest Szwederowo wskazane przez 34 osoby ankietowane. Następnie 33 ankietowanych wskazało Bocianowo jako niebezpieczne osiedle. Fordon wskazało 25 respondentów, Okole 18 osób, Bartodzieje 6 osób, Kapuściska 1 osoba oraz Wilczak 1 osoba, natomiast 22 osoby nie mają zdania. Według ankietowanych niebezpieczeństwo na podanych wyżej osiedlach przejawia się patologią, kradzieżami, sprzedażą narkotyków, przemocą rodzinną, pijaństwem, włamaniami, napaścią, ubóstwem. Większość tych przymiotników dotyczyły w szczególności trzech osiedli w Bydgoszczy to jest: Śródmieście, Bocianowo oraz Londynek. Należy również wskazać, że te osiedla są położone koło siebie niedaleko w centrum Bydgoszczy.

Kolejne pytania dotyczyły poczucia bezpieczeństwa w zakresie poszczególnych wybranych, najczęściej popełnianych przez społeczeństwo przestępstw. Wyniki ich przedstawiały się następująco. Można zauważyć, że stosunkowo często mogły mieć miejsce na terenie miasta Bydgoszczy przestępstw przeciwko zdrowiu i życiu uregulowane w kodeksie karnym.

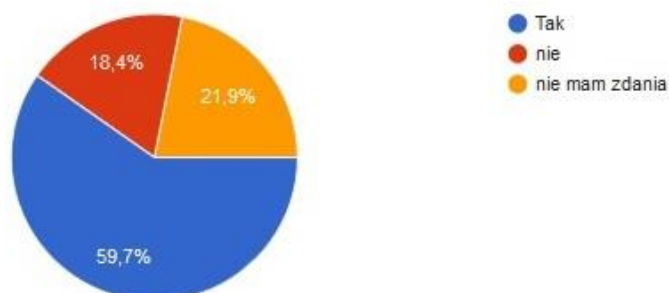
Czy Pani / Pana zdaniem w Bydgoszczy występuje duży odsetek przestępstw godzących w zdrowie takie jak: spowodowanie uszczerbku na zdrowiu ?

200 odpowiedzi

Czy Pani / Pana zdaniem w Bydgoszczy występuje duży odsetek karalnych bójek i pobić?

201 odpowiedzi

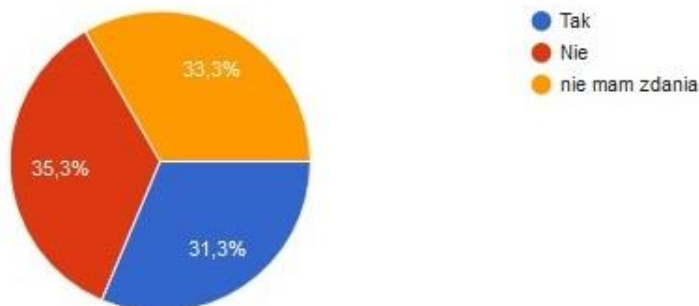
Według osób ankietyowanych ponad 59,5% twierdzi że w Bydgoszczy występuje duży odsetek karalnych bójek i pobić, 18,5% osób ankietyowanych twierdzi, że "nie", a 22% nie ma zdania. Należy odróżnić pojęcie bójki od pobicia, ze względu na dwie różne definicje. Przez bójkę należy rozumieć starcie pomiędzy co najmniej trzema osobami, gdzie każda z nich jest równocześnie atakującym lub broniącym się. Natomiast pobicie to napaść dwóch lub więcej osób na inną osobę lub osoby, gdzie każda z nich ma przypisaną sobie rolę - atakującego lub broniącego się³.

³ K. Wiak, [w:] *Kodeks karny. Komentarz.*, komentarz do art. 158 Kodeksu karnego, red. A. Grześkowiak, Legalis 2019.

Kolejne wykresy i badania dotyczą kolejnych przestępstw.

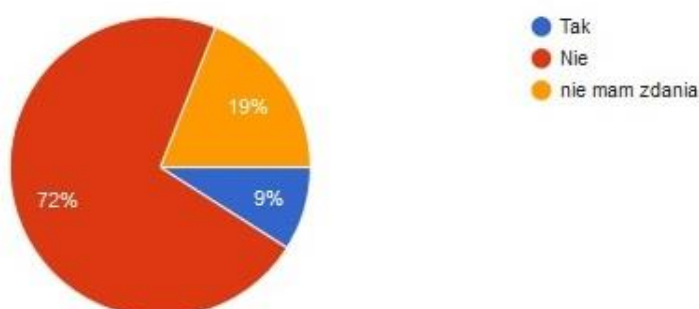
Czy Pani / Pana zdaniem w Bydgoszczy występuje duży odsetek przestępstwa kradzieży lub kradzieży z włamaniem?

201 odpowiedzi

Czy Pani / Pana zdaniem w Bydgoszczy występuje duży odsetek przestępstw godzących w życie ludzkie takie jak: zabójstwo, czy nieumyślne spowodowanie śmierci ?

200 odpowiedzi

Na pytanie czy zdaniem ankietowanych w Bydgoszczy występuje duży odsetek przestępstw gospodarczych to 33,2% odpowiedziało, że "nie", 24,6% że "tak", natomiast aż 42,2% badanych "nie ma zdania" na ten temat. Natomiast na pytanie czy zdaniem badanych w Bydgoszczy występuje duży odsetek przestępstw skarbowych 33,8% odpowiedziało, że "nie", 26,8 że "tak", a 39,4% że "nie ma zdania" na ten temat.

Bardzo dużo respondentów bo aż 77,3% odpowiedziało twierdząco na pytanie czy ich zdaniem występuje duży odsetek wypadków komunikacyjnych w Bydgoszczy, zaledwie 18,2% badanych odpowiedziało, że "nie", a 4,5% że "nie ma zdania" na ten temat. Przestępstwo spowodowania wypadku komunikacyjnego rozumiemy jako zdarzenie,

gdzie odbywa się ruch pojazdów, może ono wystąpić w sferze ruchu lądowego, wodnego lub powietrznego⁴.

Na pytanie czy według w Bydgoszczy jeździ dużo kierowców pod wpływem alkoholu znaczna część ankietowanych odpowiedziała, że "nie" bo aż 57,1%, a na "tak" było 42,9% badanych.

50,5% osób odpowiedziało twierdząco na pytanie czy według nich w Bydgoszczy jest dużo przestępstw znęcania się nad osobami najbliższymi, 15,7% że "nie", natomiast 33,8% "nie miało zdania" na ten temat. Przestępstwo znęcania się zostało stypizowane w art. 207 Kodeksu karnego i polega na znęcaniu się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy. Typem kwalifikowanym jest znęcanie się nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, ale także jeśli znęcanie wiąże się ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa wobec tych osób oraz jeśli następstwem tego czynu jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie.

Ankietowani zostali zapytani czy według nich w Bydgoszczy często popełniane jest przestępstwo rozpijania małoletnich, aż 63,5% opowiedziało, że "tak", 16,5%, że "nie", a 20% "nie ma zdania" na ten temat. Z art. 208 Kodeksu karnego wynika, że rozpijanie małoletnich (czyli osób poniżej 18 roku życia) polega na dostarczaniu napoju alkoholowego, ułatwiając jego spożycie lub nakłaniając małoletniego do spożycia takiego napoju.

Na pytanie czy według ankietowanych w Bydgoszczy często jest popełnianie przestępstwo niealimentacji 52,5% odparło, że "tak", natomiast 8%, że "nie", a 39,5% "nie miało zdania". Art. 209 Kodeksu karnego wskazuje na przestępstwo niealimentacji, polega na uchyleniu się od wykonaniu obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem, ugodą lub inną umową zawartą przed sądem lub organem.

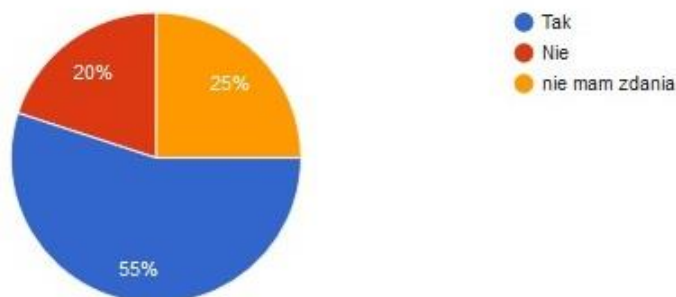
W odpowiedzi na pytanie czy w Bydgoszczy występuje duży odsetek przestępstw godzących w prawa pracownicze np.: niepłacenie wynagrodzenia czy łamanie

⁴L. Gardocki, *Prawo..., op. cit.*, s. 259.

przepisów BHP 55,3% badanych odpowiedziało, że "tak", 19,6% twierdzi, że "nie", a 25,1% "nie ma zdania".

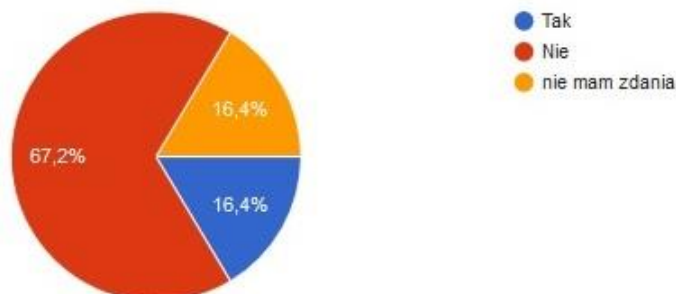
Czy Pani / Pana zdaniem w Bydgoszczy występuje duży odsetek przestępstw godzących w prawa pracownicze godzące np. niepłacenie wynagrodzenie czy łamanie przepisów BHP ?

200 odpowiedzi

Czy Pani / Pana zdaniem w Bydgoszczy dużo sklepów łamie zakaz handlu w niedzielę i święta?

201 odpowiedzi

Zdecydowana większość bo aż 67% badanych zaprzeczyła na pytanie dotyczące łamania zakazu handlu w niedziele i święta w Bydgoszczy. 16,5% badanych twierdzi, że zakaz handlu jest łamany natomiast 16,5% "nie ma zdania".

Na pytanie czy na terenie Bydgoszczy występuje dużo napaści oraz znieważień funkcjonariuszy publicznych 50,5% respondentów odpowiedziało, że "nie", 20%, że "tak", a 29,5% "nie ma zdania" na ten temat.

W odpowiedzi na pytanie czy na terenie Bydgoszczy występuje dużo korupcji, 34,7% respondentów odpowiedziało, że "nie", 19,6%, że "tak", a 45,7% "nie ma zdania". Na

pytanie czy instytucje, których zadaniem jest zapobieganie i zwalczanie przestępczości w Bydgoszczy wykonują prawidłowo swoje obowiązki aż 36,7% ankietowanych odpowiedziało, że "tak", 27,6%, że "nie", a 35,7% badanych "nie ma zdania".

Uczestnicy badania mieli również możliwość wypowiedzenia się co według nich trzeba zrobić, żeby poprawić stan zagrożenia przestępczością w Bydgoszczy. Według badanych, aby poprawić stan bezpieczeństwa w mieście należy przede wszystkim zwiększyć ilość patroli funkcjonariuszy policji, straży miejskiej szczególnie w godzinach wieczornych, zainstalować monitoring na osiedlach gdzie przestępczość jest najwyższa, zainstalować więcej oświetleń drogowych, częstsze kontrole drogowe. Wskazali również, że warto jest edukować społeczeństwo o przestępstwach i ich konsekwencjach od najmłodszych lat, ale także zachęcać do zgłaszania przestępstw odpowiednim organom. Sugestie poprawy bezpieczeństwa również dotyczyły organów ścigania np.: aby nie bagatelizowali oni wezwań do przestępstw, dzięki czemu mogłaby zwiększyć się skuteczność łapania sprawców przestępstw.

Przeprowadzenie badania dotyczącego stopnia zagrożenia przestępczością w Bydgoszczy pozwoliło po raz pierwszy na uzyskanie informacji o opiniach mieszkańców w odniesieniu do poziomu bezpieczeństwa w tym mieście. Na podstawie wyników przeprowadzonego badania stwierdzono, że mieszkańcy czują się bezpiecznie w Bydgoszczy. Na wysokim poziomie ocenili zarówno bezpieczeństwo w całym mieście, jak i na osiedlach, w których mieszkają. Ankieta wykazała również, że Bydgoszcz jest mniej niebezpiecznym miastem od innych miast o podobnej wielkości. Respondenci chętnie dzielili się swoimi spostrzeżeniami i obserwacjami. Najistotniejszymi przestępstwami w Bydgoszczy są ich zdaniem kradzież, bójka, łamanie przepisów drogowych, niszczenie aut, niszczenie mienia, przemoc domowa, nękanie, nietrzeźwy kierowca, oszustwa na "wnuczka". Analizując ankietę, zauważyć można, że ankietowani największą uwagę zwracają na dużą ilość wypadków komunikacyjnych w Bydgoszczy. W tym mieście regularnie przeprowadzane są duże remonty, co wiąże się ze zmianą organizacji ruchu, co ma wpływ na wiele wypadków. Mieszkańcy również wyrażali swoje niezadowolenie dotyczące wysokiego poziomu przestępstw rozpijania małoletnich oraz znęcania się nad osobami najbliższymi. Bydgoszcz nie należy do miast „starzejących się”, jest ono zamieszkiwane przez wiele młodych rodzin, niestety z obserwacji mieszkańców wynika, że rozpijanie małoletnich, znęcanie się nad rodziną, przestępstwo niealimentacji stanowią poważny problem do rozwiązania. Kolejnym

istotnym zjawiskiem, które zostało zaobserwowane przez badanych to łamanie przepisów prawa pracy. Ponad połowa ankietowanych twierdzi, że w Bydgoszczy pracownicy nie otrzymują wynagrodzeń zgodnie z ustaleniami, a także na dużą skalę łamane są przepisy BHP. Wśród badanych większość jest w wieku produkcyjnym, co powoduje odpowiedź na to pytanie bardzo wiarygodną. Analiza przeprowadzonego badania pozwoliła także stwierdzić, że mieszkańcy są podzieleni odnośnie prawidłowego funkcjonowania instytucji zapobiegających przestępczości w Bydgoszczy. Co prawda 36,7 % badanych uważa, że instytucje te (np. policja, straż miejska) prawidłowo wykonują swoje obowiązki w tym zakresie. Jednak blisko 64 % badanych uważa, że instytucje te nie działają prawidłowo lub nie mają zdania na ten temat.

NORBERT MICHALAK

PAULA SEIFERT

DR AGNIESZKA KILIŃSKA-PĘKACZ